OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kotitalouden päättöarvioinnin kriteerityö

31.3.2021 klo 15.00 – 18.00

Katriina Sulonen, FT, KtaO, opetuspäällikkö
Marja Myllykangas, FT, KtaO, sivistysjohtaja, johtava rehtori
Anneli Rantamäki, KtaO, pääluottamusmies (JUKO)

Marjaana Manninen, opetusneuvos
Maj-Len Engelholm, undervisningsråd
Opetushallitus, Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus -yksikkö

Koulutuksen aikana

- Pidäthän
  - mikrofonisi suljettuna
  - kameran pois päältä.
- Kirjoita mahdollinen kommenttisi tai kysymyksesi chattiin.

Näin varmistamme osaltamme, että kaikki osallistujat näkevät ja kuulevat koulutuksen sisällön.

Kiitos!

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tässä esityksessä

Arvioinnin uudistuminen ja tehtävät
Kriteerityö
Kotitalouden päättöarvioinnin kriteeristö
Arvosana todistuksessa
Arviointi opettajan työtehtävänä

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Arvioinnin uudistuminen

FT, KtaO, Katriina Sulonen

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) uudistettu luku 6 Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa tuli voimaan 1.8.2020.

Keskeiset täsmennykset / Luku 6, POPS 2014

- Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tehtäviä on tarkennettu.
- Oppilaan itsearvioinnin ja vertaispalautteen periaatteita on täsmennetty.
- Arviointiin liittyvän dokumentoinnin velvoitteita on selkiytetty.
- Päättöarvioinnin toteuttamisen ja päättöarvosanan muodostamisen linjaukset on selkiytetty.
- Todistusmerkintöjä on täsmennetty.
- Suuri osa kansallisista linjauksista on siirretty paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.
- Numeroarviointia on aikaistettu siten, että se aloitetaan kaikkien opetuksen järjestäjien kouluissa neljännellä vuosiluokalla.

Andersonin ja Krathwolin taksonomiataulukko

Tiedon ulottuvuus	Kognitiivisen prosessin ulottuvuus					
	Muistaa	Ymmärtää	Soveltaa	Analysoida	Arvioida	Luoda
Faktatieto	Muistaa termejä tai yksittäisiä asioita.	Osaa kertoa omin sanoin.	Osaa tehdä johtopäätöksiä osaamiensa faktojen perusteella.	Analysoi oppimiaan faktoja.	Arvioi faktojen luotettavuutta.	Tuottaa uutta tietoa.
Käsitetieto	Nimeää käsitteitä.	Osaa havainnollistaa antamalla esimerkin	Osaa soveltaa tietojaan. Osaa luokitella	Osaa tehdä loogisia johtopäätöksiä. tiedon pohjalta	Havaitsee yhtäläisyyksiä ja eroja kahden käsitteen välillä.	Osa tehdä systeemeistä erilaisia syy-seuraus-malleja.
Menetelmätieto	Osaa soveltaa rutiininomaisen menetelmän tutun tehtävän ratkaisemiseen.	Osaa käyttää uutta menetelmää tuntemattoman tehtävän ratkaisemiseksi.	Soveltaa tietämiään faktoja käyttäessään menetelmää.	Osaa suunnitella tutkimusprosessin. Kykenee tutkimushypoteesien esittämiseen.	Pystyy arvioimaan, mikä menetelmä sopii parhaiten tietyn ongelman ratkaisemiseksi.	Kehittää vaihtoehtoisen/ uuden menetelmän ongelman ratkaisemiseksi.
Metakognitiivinen tieto	Laatii muistisääntöjä itselleen faktojen muistamiseksi.	Tietää, milloin mitäkin menetelmää käytetään.	Osaa eritellä omia kiinnostuksen kohteitaan tutkimusalalla. Tietää omat vahvuutensa ja heikkoutensa eri osa-alueilla.	Pystyy muodostamaan omia mielipiteitä analysoituaan tutkimuksen tuloksia.	Kykenee arvioimaan valitsemaansa tutkimusprosessia. Kykenee arvioimaan saamiensa tutkimustulosten luotettavuutta.	Pystyy luomaan uuden tai paremman tutkimusprosessin, jolla tietty tutkimusongelma voidaan ratkaista.

Arvioinnin tehtävät

- Arvioinnilla on kaksi lainsäädäntöön perustuvaa, **toisiaan tukevaa tehtävää:**

  1) Ohjata ja kannustaa oppimista sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja.

     Formatiivinen arviointi

  2) Määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet.

     Summatiivinen arviointi

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita:

- Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät **koulun arviointikulttuurissa**.
- Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

Arvioinnin tehtävät

Formatiivinen arviointi

Formatiivinen arviointi on oppimisprosessin aikaista arviointia, joka tekee oppimisprosessin näkyväksi ja edistää oppimista

OPETTAJA:

Selvittää ja selkiyttää tavoitteet ja myös kriteerit oppilaalle

Ohjaa oppilasta hänen opiskeluun liittyvissä pohdinnoissaan

Auttaa oppilasta näkemään hänen vahvuuksiaan, kehittämiskohteitaan ja edistymistään

Auttaa oppilasta havainnoimaan omaa toimintaansa realistisesti, sekä kannustaa kokeilemaan, korjaamaan ja jatkamaan toimintaansa saadun palautteen avulla

Saa palautetta omasta opetuksestaan ja ohjaamisestaan ja tarvittaessa muuttaa toimintaansa

Ohjaus ja palaute oppisen edistäjänä

Ohjaus (feedforward): ohjaa ja auttaa eteenpäin, on ennakointia

Palaute (feedback): kertoo jo toteutuneesta oppimisesta

Atjosen (2007) mukaan palautteen pitäisi kertoa, mikä on ollut tavoite, missä ollaan tällä hetkellä ja miten tavoitteeseen päästään

Palaute kohdistuu: tiedolliseen, reflektiiviseen, sosiaaliseen ja käytännön toimintaan (kognitiiviset taidot, itsearviointi, learning by doing)

Formatiivisen arvioinnin keskiössä on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus ja kohtaaminen!

Feedback tai feedforward

(Gonzales 2018)

FEEDBACK	FEEDFORWARD
Vahvistaa, mitä oppilas jo tietää *”olet tosi hyvä tässä”*	Kehittää lahjakkuutta *”Harjoittelisitko tätä?”*
Osoittaa ongelmia *”Juttu ei toimi siksi..”*	Laajentaa mahdollisuuksia *”Entäpä jos lisäisit tähän…”*
On tiedon kaatopaikka *”Mittauksia tehty 20 ja miten olet niitä käyttänyt…”*	On erityistä ja kohdentuvaa *On jatkuvaa ja opetukseen integroituvaa*
Kätkee ilkeydet *”Hampurilaismalli”*	On autenttista *”Kuvailee ongelman ja johdattelee ratkaisuun*
Suuntautuu ylhäältä alas *”Auktoriteettiasema”*	Ryhmädynamiikka *”Tulee useilta eri tahoilta, eri tavoin*

Arvioinnin tehtävät

Summatiivinen arviointi

Arvioinnin tehtävä: summatiivinen arviointi

- Tehtävänä on kuvata, **kuinka hyvin ja missä määrin** oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineittain oppiaineille asetetut **tavoitteet**.
- Tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä.
- Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta.
- Perusopetusasetus velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositodistuksen, joka sisältää sanallisesti tai numeroin ilmaistut arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa.

Summatiivinen arviointi

- Tehdään suhteessa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin tavoitteisiin.
- *Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.*

Arvosanan ei pidä tulla oppilaalle yllätyksenä!

Muistettava arvioinnin periaatteet:

- Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan.
- Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla.

Summatiivinen arviointi

- Palvelee arvosanojen, sanallisen arvioinnin antamista
- Usein toteavaa
- Yleensä harvemmin, kokoava
- Suuntautuu menneisyyteen, nykyhetkeen
- Summatiivisen arvioinnin tekee oppilasta opettanut **opettaja,** tai jos opettajia on useita, **opettajat yhdessä**.
- Summatiiviseen arviointiin vaikuttavien näyttöjen arviointi tulee dokumentoida.

Avoimuus, yhteistyö, osallisuus

Monipuolista

Yhdenvertaista

Päättöarviointi on summatiivista arviointia!

Suunnitelmallista, johdonmukaista

Oppilaan ikäkausi ja edellytykset

Perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Evaluation vs. assessment

Evaluation

ilmaisee
loppupäätelmän
on toteavaa
suhteuttaa
standardeihin
osoittaa puutteita
on painotetusti
numeerista

molemmat edellyttävät kriteereitä, tekevät mittauksia ja perustuvat tietoon

Assessment

on jatkuvaa
on positiivista
on yksilöllistä
tarjoaa palautetta ja ohjausta
on painotetusti laadullista

Keskustelua ja kysymyksiä

- *Miten arvioidaan oikeudenmukaisesti oppilaita, jotka eivät juurikaan käy koulussa? Tällaisten oppilaiden määrä lisääntyy koko ajan. On epäoikeudenmukaista, että esim. 7 lk oppilas käy kaikki tunnit ja ahkeroi ja luokkatoveri ei tunnille tule ja tekee opinnot tehtäväpakettina. Todistukseen tulisi saada jokin merkintä siitä, että opinnot on suoritettu vaihtoehtoisella tavalla. Kaikkia kun ei HOJKSatakaan.*
- *Kts. Opetushallituksen verkkosivuilta ”usein kysytyt kysymykset”UKK/arviointi*
- *https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-poissaolot-ja-arviointi*

Tauko

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

KOTITALOUDEN päättöarvioinnin kriteerit

Marjaana Manninen ja Marja Myllykangas

Syksy 2018
- Opetushallitus aloitti päättöarvioinnin kriteerityön

Kevät 2019
- Oppiaineiden kriteerityöryhmät käynnistivät työnsä, ohjausryhmä ja asiantuntijaryhmä tukemassa

Syksy 2019
- Karvi teki kriteerien toimivuuden arvioinnin; kotitalous mukana

Kevät 2020
- Työryhmät jatkoivat päättöarvioinnin kriteerityötä

Syksy 2020
- Päättöarvioinnin kriteerit lausuntokierroksella ja avoimessa verkkokommentoinnissa -> päättöarvioinnin kriteerien viimeistely
- Johtokunnan käsittely ja määräysasiakirjan allekirjoitus

Kevät 2021
- Päättöarvioinnin kriteerit lisätään paikallisiin opetussuunnitelmiin
- Arviointityön kehittäminen ja OPH:n toimeenpanon tuki

Syksy 2021
- Päättöarvioinnin kriteerit käyttöön kouluissa 1.8.2021 -> ensimmäiset päättöarvioinnit uusien kriteerien pohjalta keväällä 2022

Opetushallitus; Marjaana Manninen

Päättöarvioinnin kriteerien reunaehtoja

- Opetussuunnitelman perusteisiin ei ole tehty muutoksia oppiaineiden opetuksen tavoitteisiin eikä keskeisiin sisältöalueisiin vuosiluokilla 7–9
- Päättöarvioinnin kriteerit on muodostettu olemassa olevien opetuksen tavoitteiden, arvioinnin kohteen sekä oppiaineiden keskeisten sisältöjen pohjalta
- Uudistettu arviointiluku 6: ”Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa” (julkaistu 10.2.2020)
  - Arvioinnin yleiset periaatteet
  - Päättöarvosana on oppiaineen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu **kokonaisarviointi**
  - Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta **voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta**

Kriteerien lähtökohtia

- Perusopetuksessa on **kaikille oppilaille yhteiset tavoitteet,** joiden suunnassa opetus ja oppiminen toteutuu
- Kriteeri kuvaavat tietyn arvosanan saamisen edellyttämää osaamisen tasoa. **Kriteerit eivät ole eri tasoisia tavoitteita.**
- Oppiaineen opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt on vuosiluokkaistettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- Opetuksen tavoitteista on johdettu **oppilaan oppimisen tavoitteet, oppimisen tavoitteita ei vuosiluokkaisteta**
- Päättöarvioinnin kriteerityössä on muokattu paikoin sekä **arvioinnin kohdetta** että **arvosanan 8 kriteeriä** eli hyvän osaamisen tason kuvausta

→ Pyrkimys yksiselitteisyyteen ja yhdenvertaisuuteen

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset ja valinnaiset aineet tuntijaossa

Tuntijakoasetus 2012
https://minedu.fi/documents/1410845/4123068/Perusopetuksen-tuntijako-Valtioneuvoston-asetus-28.6.2012.pdf/8c904085-afa3-46c0-9edc-12bc3eef52bf

Tuntijakoasetus 2018
https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180793

Aine / Vuosiluokka	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	14		18				10			42
A1-kieli[1]	2		9				7			18
B1-kieli	-	-	-	-	-	2	4			6
Matematiikka	6		15				11			32
Ympäristöoppi	4		10							
Biologia ja maantieto[2]							7			
Fysiikka ja kemia[2]							7			
Terveystieto[2]							3			
Ympäristö- ja luonnontietoaineet yhteensä			*14*				*17*			31
Uskonto/Elämänkatsomustieto	2		5				3			10
Historia ja yhteiskuntaoppi[3]	-	-	-	-	5		7			12
Musiikki	2		4				2			8
Kuvataide	2		5				2			9
Käsityö	4		5				2			11
Liikunta	4		9				7			20
Kotitalous	-	-	-	-	-	-	3			3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset			6				5			11
Taide- ja taitoaineet yhteensä										*62*
Oppilaanohjaus	-	-	-	-	-	-	2			2
Valinnaiset aineet					9					9
Vähimmäistuntimäärä yhteensä										**224**
(Vapaaehtoinen A2-kieli)[4]	-	-	-	-	(12)					(12)
(Vapaaehtoinen B2-kieli)[4]	-	-	-	-	-	-	(4)			(4)

Taide- ja taitoaineet ja valinnaiset aineet

Luku 12.1 ja 12.2 (POPS 2014)

Taide- ja taitoaineiden oppimäärä perusopetuksessa vuosiluokilla 1–9

Kaikille yhteiset taide- ja taitoaineet
- musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous
- Yhteensä vähintään 51 vvt

+

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

- 6 vvt vuosiluokilla 1–6
- 5 vvt vuosiluokilla 7–9

Valinnaisten aineiden oppimäärä, vähintään 9 vvt vuosiluokilla 1–9

Syventävät valinnaiset aineet

- syventävät, laajentavat yhteisten oppiaineiden sisältöjä
- nimi esim. Lempeästi leipoen, Bändisoittaminen, Digikuvaus, Tuunaten ja hitsaten

+

Soveltavat valinnaiset aineet

- voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueista
- nimi esim. Tukioppilastoiminta, Kalastusta itsetehdyillä vaapuilla

Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi

- Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit **ovat osa** yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimäärää ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta
- Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa vuosiluokilla 7–9, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu.
- Päättötodistukseen merkitään oppilaan suorittama vuosiviikkotuntimäärä vuosiluokilla 7–9.

Kysymyksiä ja keskustelua

- Taide- ja taitoaineista, tuntijaosta, valinnaisaineista,…

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kotitalous ja arviointi

FT, KtaO Marja Myllykangas

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Arviointi kotitalousopetuksessa

Kotitalous taide- ja taitoaineena

OPS:n Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi luku 6 tullut voimaan 1.8.2020

- **Miksi arvioidaan?**
- **Mitä arvioidaan?**
- **Milloin arvioidaan?**
- **Miten arvioidaan?**

Päättöarvioinnin kriteerit tulevat käyttöön 1.8.2021 alkaen

- **Kotitalouden päättöarvioinnin kriteerit**

Kotitalous taide- ja taitoaineena: oppiaineen luonteesta (POPS 2014 poimittua)

- kodin arjenhallinta
- ruokaosaaminen, asuminen ja kuluttajuus
- kestävää (kehitystä) ja hyvinvointia edistävä elämäntapa
- taitojen merkitys korostuu
- tärkeää kyky tehdä valintoja
- taito toimia erilaisissa ympäristöissä
- kanssaihmisistä huolta pitävä
- perheen, kodin ja yhteiskunnan aktiivinen jäsen
- vastuullisuus

Kotitalous taide- ja taitoaineena: oppimisesta (POPS 2014 poimittua

- sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys kaikupohjana
- holistinen ihmiskäsitys
- oppilas nähdään aktiivisena toimijana
- oppiminen liitetään myönteisiin tunnekokemuksiin, yhdessä tekemiseen ja uutta luovaan toimintaan
- oppiminen on vuorovaikutuksellista
- taitojen oppimisen merkitys on keskeistä
- monipuolistuvat oppimisympäristöt huomioidaan
- innostumisen ja osallisuuden kokemukset motivaation lähteenä

Kotitalous taide- ja taitoaineena: oppiaineen tietoperusta ja opettajan arvo-osaaminen

- Opettajan oma käyttöteoria on hiljaisen tiedon varasto: ihmiskäsitys, opetuskäsitys, oppimiskäsitys ja tiedonkäsitys
- Kotitalousoppiaineen sisältö- ja menetelmätietoa
- Opetussuunnitelmatietoa, nyt erityisesti arvioinnista luku 6 ja paikallinen suunnitelma
- Yleistä ja oppiaineen pedagogista ja didaktista tietoa
- Tietoa oppijoista ja heidän ominaisuuksista (oppilaantuntemus, pedagoginen tuki, vahvuudet)
- **Arvo-osaaminen = mikä on niin tärkeää, että sitä kannattaa oppia, opettaa ja arvioida tässä ajassa, opettajan omien arviointikäytäntöjen itsearviointia ja reflektointia**
- **Mitä ja miten arvioidaan (arvostetaan), sitä opetetaan ja opitaan!**
- **Se mitä arvostaa, niin siitä myös on innostunut. Innostunut opettaja!!!**

Kotitalous taide- ja taitoaineena: taitojen kolmijako, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen alueet

- Tiedon ja taidon yhteys on välitön (Haverinen 1996)
- Kotitalouden taitojen kolmijako (Myllykangas 2002)
  - Perustuu Bubolzin ja Sonntagin (1993) esittämään kotitalouden ekologiseen malliin
  - Taitojen arvioinnin, opettamisen ja oppimisen kautta voi saavuttaa kokemusta arjen hallinnasta ja hyvästä elämästä (kestävän kehityksen kriteerit: taloudellinen, ekologinen, kulttuurinen ja sosiaalinen)

POPS 2014:
S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri
S2 Asuminen ja yhdessä eläminen
S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa

POPS 2014
Käytännön toimintataidot: T1-T5
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot: T6-T9
Tiedonhallintataidot: T10-T13

POPS 2014:
Laaja-alaisen osaamisen alueet

Kotitalous taide- ja taitoaineena: perinteinen näkemys taitojen oppimisesta

1. Kognitiivinen vaihe, jossa ihminen hakee aiheesta tietoa ja oppii joukon sääntöjä, joita noudattaen taidon voi oppia. Opettajan tehtävä on selittää ja samalla näyttää joko itse tekemällä, netistä videon näyttämällä havainnollistaa ja kertoa mitä taito pitää sisällään (esim. materiaalit, välineet, toimintaohjeet, kriittiset kohdat, tiedon etsiminen, keskustelun vaiheet: kohtaa, kuuntele, keskustele, kannusta

2. Toisessa vaiheessa eli assosiatiivisessa vaiheessa taitoa harjoitellaan erilaisten **harjoitustehtävien** kautta

3. Kolmannessa eli autonomisessa vaiheessa taito ja toimintaa ohjaava tieto alkavat nivoutua yhteen ja osaaminen on todettavissa **arviointitehtävän** kautta

Tiedot ja taidot nivoutuvat vähitellen yhteen. **Teorian ja käytännön ristiriita!**

Kotitalous taide- ja taitoaineena: taitojen oppimisesta tänään

- Taitojen opetuksen ja oppimisen (ja arvioinnin) ei tulisi jäädä yksittäisten taitojen opettamiseen vaan tavoitteena olisi koko persoonallisuuden monipuolinen kehittäminen ja voimaannuttaminen (Haverinen 2009 , Taitopedagogiikka) → **palautteen antaminen**
- Peilisolut, peilaaminen, jäljittely ja matkiminen taitojen oppimisessa.
- Aivotutkimus, erityisesti muistiin liittyvä tutkimus tuo uutta taitojen oppimiseen.
- Urheiluvalmentaminen tuo myös uutta taitojen oppimiseen
- Taidon oppimiseen liittyy **tunteita**; iloa, epätoivoa, tuskaa, vihaa…. (**tunneilmasto, tunteiden johtaminen, tunteiden tunnistaminen ja tunnustaminen**)→ **fiiliksen arviointi**
- Riittävä toisto on välttämätöntä taidon oppimisessa → **harjoitustehtävät ja arviointitehtävät**
- Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen painottaminen tietoisesti (Sulonen 2003)
- Positiivinen psykologia, positiivinen pedagogiikka ja hyvinvointiopetus!!!
- **Itsenäinen tekeminen versus yhdessä tekeminen!**

Miksi arvioidaan?

- antaa tietoa opettajalle, oppilaalle ja huoltajalla, jolloin kaikki voivat saada realistisen kuvan oppilaan oppimisesta ja osaamisesta
- antaa tietoa opettajalle opetuksesta
- antaa tietoa opettajalle, oppilaalle ja huoltajalle opiskelun ja oppimisen edistymisestä
- ohjaa oppimiseen, opiskeluun ja osaamiseen
- motivoi ja innostaa/lannistaa oppimiseen, opiskeluun ja oppimiseen
- valikoi (sillä hetkellä) jatko-opintoihin
- ennustaa (jossakin määrin) menestystä tulevaisuudessa
- kontrolloi oppimista, opiskelua ja osaamista (arviointeja annettava lain ja määräysten mukaan)
- kehittää opiskelua, oppimista ja opetusta
- ohjaa ja kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin sekä vertaispalautteen antamiseen ja vastaanottamiseen
-

Mitä arvioidaan? Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin kohteet

- **Käytännön toimintataidot**
- **Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot**
- **Tiedonhallintataidot**

- Arvioitavan taidon sisältöalueet ovat **ruoka-osaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä eläminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen**
- Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy oppiaineen arviointiin
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien arviointi sisältyy oppiaineen arviointiin
- **Arvo-osaaminen!! Ikuisuuskysymys: Mitä on keskeiset käden taidot tässä ajassa?**

Mitä arvioidaan? Työskentelyn arviointi

- Osa oppiaineiden arviointia
- Perustuu eri oppiaineissa asetettuihin työskentelytaitojen tavoitteisiin (huom. myös paikallinen ops)
  - **Taito työskennellä itsenäisesti ja yhdessä**
  - **Taito suunnitella ja arvioida omaa työskentelyä**
  - **Taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen**
  - **Taito toimia rakentavassa vuorovaikutuksessa**

Paikallisessa suunnitelmassa voi olla tarkennuksia, kuvauksia, taulukoita!

Mitä arvioidaan? Esimerkki erään kunnan perusopetuksen työskentelyn arvioinnin tarkentamisesta

- Taito työskennellä itsenäisesti (mahdollisuuksia/tehtäviä tehdä itsenäisesti)
- Taito työskennellä yhdessä rakentavassa vuorovaikutuksessa (mahdollisuuksia/tehtäviä tehdä yhdessä)
- Taito suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään
  - Taito suunnitella omaa työtä ja toimintaansa
  - Taito ryhtyä työhön, keskittyä työhön ja saattaa työ loppuun
  - Taito huolehtia omista työvälineistään
  - Taito huolehtia tehtävistään
  - Taito ottaa palautetta vastaan
  - Taito arvioida ja reflektoida työtään ja toimintaansa miksi teki niin kuin teki
- Taito toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen

Mitä arvioidaan? Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

- Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin (kts. Kunnan paikallinen ops)
- Käyttäytyminen ei vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.
- Käyttäytymisen erityistarpeet tulee kirjata tarvittaessa oppimissuunnitelmaan tai HOKJS:een, jotta ne voidaan huomioida arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa

Mitä arvioidaan? Esimerkki erään kunnan perusopetuksen käyttäytymisen arvioinnin kriteereistä

Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit.

Arviointi	Asiallinen käyttäytyminen ja hyvät tavat	Muiden ihmisten huomioon ottaminen	Ympäristön huomioon ottaminen	Pelisääntöjen noudattaminen
Erinomainen (9-10) Ymmärtää-taso	Osaa oma-aloitteisesti ja itsenäisesti. Osaa toimia tilanteeseen sopivalla tavalla. Kielenkäyttö asiallista ja kohteliasta. Luotettava, rehellinen ja oikeudenmukainen.	Osaa oma-aloitteisesti ja itsenäisesti. Edistää työrauhaa ja rakentaa myönteistä ilmapiiriä.	Osaa oma-aloitteisesti ja itsenäisesti. Huolehtii yhteisestä omaisuudesta ja ympäristöstä.	Osaa oma-aloitteisesti ja itsenäisesti. Noudattaa toiset huomioiden ja pelisääntöjen merkityksen ymmärtäen.
Hyvä (8) Taitaa-taso	Osaa itsenäisesti. Kielenkäyttö asiallista. Käyttäytyy moitteettomasti	Osaa itsenäisesti. Antaa työrauhan ja työskentelee kaikkien kanssa.	Osaa itsenäisesti. Huolehtii omasta työympäristöstään.	Osaa itsenäisesti. Noudattaa pelisääntöjä.
Tyydyttävä (7) Tietää-taso	Osaa ohjattuna. Ajoittain epäasiallista kielenkäyttöä ja/tai käyttäytymistä.	Osaa ohjattuna. Häiritsee työrauhaa ajoittain. Yhteistyö kaikkien kanssa ei onnistu.	Osaa ohjattuna. On välinpitämätön.	Osaa ohjattuna. Rikkoo pelisääntöjä vaikka tietää ja ymmärtää ne.
Välttävä (5-6) Tuettu-taso	Osaa tuettuna. Kielenkäytössä ja käytöksessä epäasiallisuutta, röyhkeyttä tai ylimielisyyttä.	Osaa tuettuna. Muiden ihmisten häirintää ja kiusaamista.	Osaa tuettuna. Sotkemista ja rikkomista.	Osaa tuettuna. Rikkoo pelisääntöjä Aiheuttaa toiminnallaan vaaratilanteista tai/ja vahingoittaa toisia.

Milloin ja miksi arvioidaan? Formatiivinen ja summatiivinen

	Minne oppilas on menossa? Opetuksen ja oppimisen alkaessa	**Missä oppilas on tällä hetkellä?** **DIAGNOSTISTA**	**Miten oppilas pääsee sinne minne on menossa?** **FORMATIIVISTA**	**Minne oppilas pääsi?** **SUMMATIIVISTA**
Opettaja	Tavoitteiden ja kriteerien ymmärtäminen ja selventäminen oppilaille. Oman roolin ymmärtäminen.	Tiedon hankkiminen erilaisilla arviointimenetelmillä. Auttaa näkemään oppilaan vahvuuksia ja kehitettäviä kohteita. Harjoitustehtäviä	Oppimista eteenpäin vievän palautteen antaminen. Saa palautetta omasta opetuksestaan ja tarvittaessa muokkaa sitä. Harjoitustehtäviä	Osaamisen tason arviointi erilaisilla menetelmillä. Arviointitehtäviä
Oppilas	Tavoitteiden ja kriteerien ymmärtäminen omaa oppimista ohjaavina, motivoivina, kehittävinä ja toteavina asioina	Oman oppimisen ja osaamisen tilanteen toteaminen Itsearviointia Vertaispalautetta **Harjoitustehtäviä**	Oman oppimisen suuntaaminen tavoitteiden suunnassa kriteerit tiedostaen Itsearviointia Vertaispalalutetta **Harjoitustehtäviä**	Osaamisen tason toteaminen erilaisilla menetelmillä. **Arviointitehtäviä** (Myllykangas 2021)

Miten arvioidaan? Formatiivinen arviointi

Ohjaavan palautteen antaminen

Havainnointi (strukturoitu ja stukturoimaton)

Tarkistustehtävät (pistarit, sanakokeet)

Kirjalliset ja suulliset harjoitustehtävät

Aineistoperustaiset harjoitustehtävät

Toiminnalliset harjoitustehtävät

Kuvalliset, äänelliset ja liikunnalliset harjoitustehtävät

Oppimispäiväkirja (esim. työskentelyn ohjaaminen)

Miellekartta ja käsitekarttaharjoitukset

Portfolion laatiminen

Kollektiivinen muistelu opitusta, opetetusta

Muista!
Tehtävien tasot osaamisen kriteerit huomioiden
- **mitä, mikä, missä, kuka, - tehtäviä**
- **miten-, milloin- tehtäviä**
- **miksi- tehtäviä**

Itsearviointi
Vertaispalaute
Arviointikeskustelu

EI DOKUMENTOIDA!

Miten arvioidaan? Summatiivinen arviointi

Havainnointi (strukturoitu ja strukturoimaton)

Kirjalliset ja suulliset arviointitehtävät

Aineistoperustaiset arviointitehtävät

Toiminnalliset arviointitehtävät

Kuvalliset, äänelliset ja liikunnalliset arviointitehtävät

Oppimispäiväkirja

Miellekartta ja käsitekartta

Portfolio

Näyttö (kirjallinen/suullinen ja toiminnallinen osuuksia)

Toimintarata (kirjallisia ja toiminnallisia osuuksia)

Oppilaan osaaminen rakentuu ja taidot tulevat näkyväksi kotitalouden tavoitteisiin liittyvien keskeisten sisältöalueiden kautta.

Muista!
Tehtävien tasot osaamisen kriteerit huomioiden

- **mitä, mikä, missä, kuka, - tehtäviä**
- **miten-, milloin- tehtäviä**
- **miksi- tehtäviä**

<u>Vähintään</u> jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä!

Miten arvioidaan? Tehtävätyypit

Mitä, mikä, missä ja kuka – tehtävät

- **Yhdistely-, valinta-, alleviivaus-, ympyröinti-, oikein-väärin, täydennystehtävät**

Miten, millaisia, milloin – tehtävät

- **Voidaan yhdistää edellisiin, jolloin harjoitellaan ja arvioidaan laajemmin ja syvemmin**
- **Soveltavia**
- **Kädentaitojen tehtäviä**
- **Suunnittelu- ja prosessitehtäviä**
- **Tilanteita ja tapahtumia**

Miksi, arvioi, vertaile, reflektoi – tehtävät

- **Voidaan yhdistää edellisiin, jolloin harjoitellaan ja arvioidaan laajemmin ja syvemmin**
- **Perustelu-, arviointi- ja arvostus-tehtäviä (mikä on tärkeää, miksi), reflektointi (miksi teen niin kuin teen)**

Kotitalouden päättöarvosanan muodostaminen

- Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, **jona kotitalouden opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena joko vuosiluokilla 7, 8 tai 9** paikallisen tuntijaon mukaisesti.
- Päättöarviointi kuvaa sitä, **kuinka hyvin ja missä määrin** oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut kotitalouden oppimäärän tavoitteet.
- Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon **kaikki kotitalouden oppimäärän tavoitteet ja kriteerit** riippumatta siitä, millä vuosiluokalle yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. (vuosiluokkaistaminen)
- Päättöarvosana on kotitalouden oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu **kokonaisarviointi.**

Kotitalouden päättöarvosanan muodostaminen

- Oppilas on saavuttanut oppimäärän tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan **osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa**
- **Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi** muodostetaan kotitalouden oppimäärän tavoitteiden pohjalta ja suhteessa päättöarvioinnin kriteereihin.
- Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta **voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen** jonkin muun tavoitteen osalta.
- **Työskentelyn arviointi sisältyy** kotitalouden oppimäärän päättöarviointiin ja siitä muodostettavaan päättöarvosanaan.

Kotitalouden päättöarvosanan kriteerien muodostamisen taustaa

Oppilas tunnistaa, nimeää, toimii ohjattuna = **5**

Oppilas tunnistaa, nimeää, muistaa, osallistuu = **6**

Oppilas tunnistaa, nimeää, muistaa, osallistuu, luokittelee, ennakoi, toistaa = **7**

Oppilas tunnistaa, nimeää, muistaa, osallistuu, luokittelee, ennakoi, toistaa, soveltaa = **8**

Oppilas tunnistaa, nimeää, muistaa, osallistuu, luokittelee, ennakoi, toistaa, soveltaa, perustelee = **9**

Oppilas tunnistaa, nimeää, muistaa, osallistuu, luokittelee, ennakoi, toistaa, perustelee, analysoi ja reflektoi= **10**

Tiedon ja taidon yhteys välitön. Taitoon sisältyy tietoja aineista, välineistä, menetelmistä, toimintatavoista, prosesseista ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri, asuminen ja yhdessä oleminen sekä kuluttaja- ja talousosaaminen

Mitä ja miten arvioidaan? Käytännön toimintataidot (T 1 – T 5)

- taito suunnitella (työtehtävät, oma toiminta, yhteinen toiminta)
- taito valita ja käyttää (aineita, materiaaleja, välineitä, menetelmiä, laitteita, koneita…)
- taito tehdä käsillä (sekoittaa, vatkata, vaahdottaa, ripotella, paloitella, pyyhkiä, silittää…)
- taito ylläpitää järjestystä ja huomioida aika (työtasolla, ympäristössä, kaapeissa….
- taito organisoida tehtäviä ja huomioida aika (mikä järjestys yhdessä tehtävässä, mikä järjestys tehtävien välillä…)
- taito toimia turvallisesti (tekninen, terveydellinen, eettinen…)
- taito toimia hygieenisesti (henkilökohtainen, tilan, työvälineiden, raaka-aineiden…)
- taito toimia ergonomisesti (työasennot…)
- taito toimia esteettisesti ja luovasti (kauneus, värien käyttö, materiaalien käyttö….)
- **taito toimia taloudellisesti (talousteot)**
- **taito huomioida ympäristö (ympäristöteot)**

Mitä ja miten arvioidaan? Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot (T 6 – T 9)

- taito kohdata, kuunnella, keskustella, perustella ja (kannustaa)
- taito hahmottaa arjen rakentumista ja arkirutiineja sekä erilaisia kotitalouksia ja kotikulttuureja
- taito itsenäiseen työskentelyyn ja ryhmässä työskentely
- taito toimia toisia huomaavaisesti tapakulttuuri huomioiden
- taito tunnistaa omaa toimintaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

Mitä ja miten arvioidaan? Tiedonhallintataidot (T 10 – T 13)

- taito käyttää ohjeita, merkkejä, symboleita
- taito käyttää kotitalouden käsitteitä, tietoja, taitoja ja palveluja
- taito ympäristötekoihin toiminnassa ja päätöksenteossa
- taito taloustekoihin toiminnassa ja päätöksenteossa

Kriteeritaulukon rakenteesta

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosana 5	Osaamisen kuvaus arvosana 7	Osaamisen kuvaus arvosana 8	Osaamisen kuvaus arvosana 9
Käytännön toiminta-taidot T 1- T 5	Esim. S1, S2 ja S3						
Yhteis- ja vuorovai-tustaidot T 6-9							
Tiedon-hallinta-taidot T 10-13							

Esimerkkinä tavoite 2

Ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen.

Oppilas oppii kotitalouden kädentaitoja ja kokeilee erilaisia työtapoja. Hän oppii ottamaan huomioon toiminnassaan luovuuden ja estetiikan.

Kädentaidot kotitalouden perustehtävien toteuttamisessa, luovuus ja estetiikka

- A5: Oppilas suoriutuu ohjatusti kädentaitoja edellyttävistä yksittäisistä työtehtävistä.
- A7: Oppilas suoriutuu annetuista kädentaitoja edellyttävistä työtehtävistä. Oppilas tietää, että työtehtäviä voi toteuttaa luovasti monella tavalla ja että estetiikalla on merkitystä.
- A8: Oppilas suoriutuu itsenäisesti ja soveltaa tavallisimpia työtapoja kädentaitoja edellyttävissä kotitalouden tehtävissä. Oppilas ottaa huomioon yksittäisiä esteettisiä näkökulmia.
- A9: Oppilas osaa käyttää luovasti ja perustellen erilaisia kädentaitoja ja työtapoja kotitalouden tehtävissä. Oppilas perustelee luovuuden ja estetiikan merkitystä ja ottaa nämä huomioon osana kokonaisuutta.

Opetuksen tavoitteet

Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Arvioinnin kohde

Osaamisen kuvaukset (kriteerit) arvosanoille 5, 7, 8 ja 9

Opettajalle

Oppilaalle

Opettajalle ja oppilaalle

Oppilaan osaaminen

Esimerkkejä kotitalouden päättöarvioinnin kriteereissä käytetyistä verbeistä

Arvosanan 5 oppilas …

- Tunnistaa ja nimeää jonkin…
- osallistuu satunnaisesti tai kysymysten tukemana
- suoriutuu ohjatusti
- harjoittelee yksilöllisesti ohjattuna osallistuu jhnkn satunnaisesti.
- tarvitsee paljon ohjausta ja apua
- harjoittelee ….. yksilöllisesti ohjattuna.
- toimii aikataulussa ja ylläpitää jtkn ohjattuna
- hakee yksilöllisesti ohjattuna … …hyödyntäminen ja tulkitseminen on vähäistä
- toimii ohjattuna
- luettelee

Arvosanan 9 oppilas …

- kannustaa toisia
- on aktiivinen .. ottaa eri näkökulmat huomioon … sekä perustelee omat näkemyksensä rakentavasti
- Perustelee…
- perustelee toimintaansa jstkn näkökulmasta
- suunnittelee ja työskentelee itsenäisesti sekä perustelee ..
- toimii itsenäisesti ja tasapuolisesti sekä toimii ryhmässä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti.
- käyttää luovasti ja perustellen …
- työskentelee itsenäisesti ja vastuullisesti sekä osaa perustella
- Hakee… tietoja Arvioi… luotettavuutta ja käytettävyyttä ja valitsee…
- valitsee, käyttää ja perustelee
- ottaa nämä huomioon …
- perustelee .. käyttöä eri toiminnoissa
- Käyttää… perustellen ja luovasti Arvioi.. ja perustelee niiden merkitystä ja mahdollisuuksia arkielämässä.
- tekee ympäristö- ja taloustekoja johdonmukaisesti sekä perustellen niiden merkitystä

Kotitalouden kriteeritaulukot

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
Käytännön toimintataidot							
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1, S2	Oppilas oppii suunnittelemaan työn tekemisen, tekemään työtehtävän ja tarkastelemaan omaa työtään ja toimintaansa.	Työn suunnittelu ja toteuttaminen sekä oman toiminnan tarkastelu	Oppilas tunnistaa ja nimeää joitakin työprosessiin kuuluvia työtehtäviä. Oppilas tarvitsee paljon ohjausta ja apua työn suunnittelemisessa ja toteuttamisessa.	Oppilas suunnittelee, organisoi ja kuvailee omaa työtänsä ja toimintaansa työvaiheittain annettujen ohjeiden mukaisesti.	Oppilas suunnittelee ja työskentelee työvaiheittain annettuja ohjeita soveltaen sekä kuvailee omaa osaamistaan oman työskentelyn tarkastelun avulla.	Oppilas suunnittelee ja työskentelee itsenäisesti sekä perustelee omaa työskentelyään ja toimintaansa.
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen	S1, S2	Oppilas oppii kotitalouden kädentaitoja ja kokeilee erilaisia työtapoja. Hän oppii ottamaan huomioon toiminnassaan luovuuden ja estetiikan.	Kädentaidot kotitalouden perustehtävien toteuttamisessa, luovuus ja estetiikka	Oppilas suoriutuu ohjatusti kädentaitoja edellyttävistä yksittäisistä työtehtävistä.	Oppilas suoriutuu annetuista kädentaitoja edellyttävistä työtehtävistä. Oppilas tietää, että työtehtäviä voi toteuttaa luovasti monella tavalla ja että estetiikalla on merkitystä.	Oppilas suoriutuu itsenäisesti ja soveltaa tavallisimpia työtapoja kädentaitoja edellyttävissä kotitalouden tehtävissä. Oppilas ottaa huomioon yksittäisiä esteettisiä näkökulmia.	Oppilas osaa käyttää luovasti ja perustellen erilaisia kädentaitoja ja työtapoja kotitalouden tehtävissä. Oppilas perustelee luovuuden ja estetiikan merkitystä ja ottaa nämä huomioon osana kokonaisuutta.

T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävästi ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa	S1, S2, S3	Oppilas oppii valitsemaan ja käyttämään raaka-aineita, materiaaleja, työvälineitä ja teknologiaa kestävää elämäntapaa edistävästi.	Valintojen tekeminen ja niiden perustelut toiminnassa	Oppilas harjoittelee valitsemaan ja käyttämään annettuja materiaaleja tai työvälineitä yksilöllisesti ohjattuna.	Oppilas valitsee ja käyttää raaka-aineita, materiaaleja, työvälineitä tai teknologiaa annettujen ohjeiden mukaisesti.	Oppilas soveltaa kestävän elämäntavan tietoja ja taitoja käyttäessään raaka-aineita, materiaaleja, työvälineitä tai teknologiaa.	Oppilas valitsee, käyttää ja perustelee kestävää elämäntapaa tukevia raaka-aineita, työvälineitä, materiaaleja tai teknologiaa.
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	S1, S2	Oppilas oppii suunnittelemaan omaa toimintaansa suhteessa käytettävissä olevaan aikaan ja annettuun tehtävään. Hän oppii huolehtimaan työtehtävien ja työympäristön järjestyksestä oppimisympäristössään.	Ajanhallinta ja järjestyksen ylläpitäminen	Oppilas toimii aikataulussa ja ylläpitää tehtävien sekä työympäristön järjestystä ohjattuna.	Oppilas ylläpitää työtehtävien järjestystä annettujen ohjeiden ja aikataulun mukaan erillisissä työvaiheissa. Oppilas tarvitsee ohjausta työympäristön järjestyksen ylläpitämisessä.	Oppilas etenee ohjeiden mukaisesti vaiheittain ja ylläpitää työtehtävien ja työympäristön järjestystä. Oppilas suunnittelee ja ennakoi ajankäyttöään.	Oppilas työskentelee itsenäisesti ja vastuullisesti sekä osaa perustella ajankäyttöään, työtehtävien ja työympäristön järjestyksen merkitystä ja toimintojen etenemistä osana oppimisympäristöä.
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä oleviin voimavaroihin	S1, S2, S3	Oppilas oppii toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti kotitalouden toimintaympäristöissä ottaen huomioon käytettävissä olevat aineelliset voimavarat.	Turvallisuus ja voimavarojen kannalta kestävä toiminta	Oppilas toimii hygieenisesti ja turvallisesti ohjattuna.	Oppilas työskentelee hygieenisesti ja turvallisesti annettujen ohjeiden mukaisesti.	Oppilas työskentelee ohjeiden mukaisesti hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti tai kustannusten ja energiankäytön kannalta tarkoituksenmukaisesti.	Oppilas perustelee toimintaansa turvallisuuden, hygieenisyyden, ergonomian tai kustannusten ja energiankäytön näkökulmasta.

Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua, rakentavaa keskustelua ja argumentointia oppimistehtävien suunnittelussa ja toteuttamisessa	S1, S2, S3	Oppilas oppii kohtaamaan, kuuntelemaan, keskustelemaan ja argumentoimaan vertaisryhmässä.	Kuuntelu, keskustelu ja argumentointi yhteisessä suunnittelussa	Oppilas osallistuu satunnaisesti tai kysymysten tukemana keskusteluun yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.	Oppilas osallistuu keskusteluun, pyrkii kuuntelemaan ja tuo esille omia näkökulmia yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.	Oppilas kuuntelee eri näkökulmia ja ilmaisee rakentavasti omia näkemyksiään yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.	Oppilas on aktiivinen keskusteluissa ja ottaa eri näkökulmat huomioon sekä perustelee omat näkemyksensä rakentavasti. Oppilas kannustaa toisia yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.
T7 aktivoida oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksien perinteitä	S1, S2, S3	Oppilas oppii tunnistamaan, miten arki erilaisissa kotitalouksissa rakentuu ja ajallisesti järjestäytyy. Hän oppii kohtaamaan hyväksyvästi kotien kulttuurista monimuotoisuutta.	Arjen rakentumisen sekä kotitalouksien erilaisuuden hahmottaminen	Oppilas nimeää arkirutiineja sekä tunnistaa erilaisia kotikulttuureita.	Oppilas kuvailee arkirutiineja, arjen rakentumista, kotitalouksien perinteitä ja erilaisia kotikulttuureita.	Oppilas määrittelee arjen rakentumista ja kotitalouksien arkirutiineja erilaisissa kotikulttuureissa.	Oppilas perustelee kotitalouksien arjen rakentumista ja erilaisten kotikulttuurien ajankäyttöä.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1, S2	Oppilas oppii työskentelemään itsenäisesti sekä osana ryhmää ja yhteistä työtehtävää. Hän oppii sopimaan työtehtävien jakamista.	Voimavarojen käyttäminen ja yhteisten sopimusten tekemisen oppiminen	Oppilas harjoittelee yksilöllisesti ohjattuna itsenäistä työskentelyä ja osallistuu ryhmän toimintaan satunnaisesti.	Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä ja vastuunottoa omasta työstään ja osallistuu ryhmän toimintaan yhdessä sovitulla tavalla.	Oppilas työskentelee yksin ja ryhmässä sekä pyrkii toimimaan rakentavasti ja työtehtävistä neuvotellen. Oppilas tietää, mitä tarkoittaa tasapuolinen työnjako sekä pääsee sopimukseen työtehtävien jakamisesta osallistumalla päätöksentekoon.	Oppilas toimii itsenäisesti ja tasapuolisesti sekä toimii ryhmässä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti.
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1, S2, S3	Oppilas oppii tunnistamaan asioita, jotka liittyvät huomaavaiseen kohteluun, tapakulttuuriin ja vuorovaikutustilanteissa toimimiseen.	Toisten oppilaiden huomaavainen kohtelu ja tapakulttuuriin mukainen käytännön toiminta oppitunnin vuorovaikutustilanteissa	Oppilas tietää, että tapakulttuuri vaikuttaa vuorovaikutustilanteisiin.	Oppilas tunnistaa ja nimeää tapakulttuuriin ja toisten huomaavaiseen kohteluun liittyviä asioita.	Oppilas osaa toimia tapakulttuuria noudattaen.	Oppilas osaa perustella tapakulttuuria ja toisten ihmisten huomaavaista kohtelua sekä niihin liittyviä käytännön toimintatapoja.

Tiedonhallintataidot

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	S1, S2, S3	Oppilas oppii hakemaan ja vertailemaan tietoa sekä tunnistamaan kotitalouteen liittyviä luotettavia tietolähteitä valintojensa perustana.	Tietojen hankinta ja käyttö	Oppilas hakee kotitalouteen liittyvää tietoa annetuista lähteistä yksilöllisesti ohjattuna. Tietojen hyödyntäminen ja tulkitseminen on vähäistä.	Oppilas hakee kotitalouteen liittyvää tietoa itselleen tutuista ja annetuista lähteistä ja käyttää niitä toiminnassaan.	Oppilas tietää, mistä ja miten kotitalouteen liittyviä tietoja voidaan hakea. Oppilas arvioi tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.	Oppilas hakee kotitalouteen liittyviä tietoja eri tietolähteistä. Oppilas arvioi tiedon ja lähteiden luotettavuutta ja käytettävyyttä ja valitsee tehtävään sopivat lähteet.
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä	S1, S2	Oppilas oppii lukemaan ja tulkitsemaan kotitalouteen ja lähiympäristöön liittyviä ohjeita, merkkejä ja symboleja sekä toimimaan niiden mukaisesti.	Toimintaohjeiden, merkkien ja symbolien käyttäminen	Oppilas tunnistaa ja nimeää yksittäisiä toimintaohjeita ja merkkejä.	Oppilas tunnistaa, nimeää, luokittelee ja käyttää kotitalouden toimintaohjeita ja merkkejä annettujen ohjeiden mukaisesti.	Oppilas soveltaa toiminnassaan kotitalouden toimintaohjeita, merkkejä ja symboleita.	Oppilas perustelee kotitalouden toimintaohjeiden, merkkien ja symboleiden käyttöä eri toiminnoissa.

Opetuksen tavoite	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T12 ohjata oppilasta, ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	S1, S2, S3	Oppilas oppii soveltamaan tietoja ja taitoja, tunnistamaan palveluita sekä osoittamaan luovuutta erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.	Käsitteiden käyttäminen, tietojen ja taitojen soveltaminen sekä luovat ratkaisut tilanteissa, kotitalouden palveluiden tunteminen	Oppilas nimeää joitakin kotitalouden käsitteitä, tietoja ja taitoja sekä yksittäisiä palveluita.	Oppilas käyttää kotitalouden käsitteitä, tietojaan ja taitojaan sekä kuvailee yksittäisiä kotitalouden palveluita.	Oppilas käyttää erilaisissa tilanteissa kotitalouden käsitteitä, tietojaan ja taitojaan. Oppilas kuvailee erilaisia kotitalouden palveluita ja niiden käyttöä arkielämässä.	Oppilas käyttää erilaisissa tilanteissa perustellen ja luovasti kotitalouden käsitteitä, tietojaan ja taitojaan. Oppilas arvioi erilaisia kotitalouden palveluita ja perustelee niiden merkitystä ja mahdollisuuksia arkielämässä.
T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja	S1, S2, S3	Oppilas oppii tulkitsemaan kiertotalouteen liittyviä asioita ja toimintoja sekä ympäristöä ja taloutta kuormittavia kotitalouden toimintoja.	Ympäristö- ja talousteot toiminnassa ja päätöksenteossa	Oppilas luettelee joitakin ympäristöön ja rahankäyttöön liittyviä kotitalouden toimintoja.	Oppilas tietää, miten ympäristökuormaa voidaan vähentää sekä millaisia ympäristö- ja taloustekoja voidaan tehdä kotitalouksissa.	Oppilas tekee yksittäisiä arjen ympäristö- ja taloustekoja erilaisissa tehtävissä ja tilanteissa.	Oppilas tekee ympäristö- ja taloustekoja erilaisissa tehtävissä ja tilanteissa johdonmukaisesti sekä perustellen niiden merkitystä kestävän ja vastuullisen elämäntavan ja kuluttamisen kannalta.

Mitä tekisin nyt ?
Keskustelua ja kysymyksiä

•

Tauko

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Arvosana todistuksessa

Marjaana Manninen

Päättöarvosanan muodostaminen ja päättötodistus

- **Päättöarvosana muodostetaan,** kun oppiaineen oppimäärän opetus päättyy.
  - Jos oppiaineen päättöarviointi ajoittuu vuosiluokille 7 tai 8 (tai 9. vuosiluokan syksyyn), kyseinen **päättöarvosana kirjataan** lukuvuositodistukseen ja mahdollisesti annettavaan välitodistukseen.
- Nämä arvosanat siirretään **9. vuosiluokan keväällä annettavaan päättötodistukseen.** Päättötodistukseen merkitään myös opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 vuosiviikkotunteina.

Esimerkki päättöarvosanan muodostamisesta:

Kaikille yhteisen kotitalouden oppimäärän opiskelu päättyy oppilaalla 8. vuosiluokan kevääseen.

- Päättöarvosanan muodostuminen perustuu oppilaan osoittamaan osaamiseen suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin.
- 8. vuosiluokan lukuvuositodistukseen merkitään kotitalouden oppimäärän päättöarvosana ja kyseisen vuosiluokan vuosiviikkotunnit. (esim. 1 vvt)
- Kotitalouden arvosana siirtyy 9. vuosiluokan keväällä annettavaan päättötodistukseen. Päättötodistukseen merkitään kotitalouden opintojen laajuus vuosiviikkotunteina vuosiluokilla 7-8. (esim. 4 vvt, jotka koostuvat 3+1taide- ja taitoaineiden valinnaistunti)

Päättöarvioinnin kriteerien kompensaatioperiaate ja tavoitteiden erilaiset laajuudet

- Kompensaatioperiaate on kuvattu kriteeritaulukoita edeltävässä tekstissä: Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi **kompensoida** hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.
- Kaikki opetuksen tavoitteet ovat yhtä tärkeitä, mutta tavoitteet ovat laajuudeltaan erilaisia. Osa tavoitteista on kumuloituvia prosessi- tai taitotavoitteita, osa taas selkeästi tiettyyn sisältöön viittaavia.
- Opetuksen tavoitteet on vuosiluokkaistettu paikallisesti: osaa tavoitteista käsitellään kaikilla vuosiluokilla, osaa ehkä vain yhdellä vuosiluokalla riippuen oppiaineesta.

Päättöarvosanan korottaminen

Oppiaineen oppimäärän hyväksyttyä päättöarvosanaa ei voi korottaa, paitsi seuraavissa tapauksissa:

- yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa (1 vvt) osoitetulla osaamisella. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.
- lisäopetuksessa tai erityisessä tutkinnossa päättötodistuksen saamisen jälkeen.

- Jos kyseessä on oppiaineen oppimäärän **hylätty suoritus**, jolloin päättöarviointia ei voida suorittaa eikä päättötodistusta voida antaa, tulee oppilaalle varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta korottaa saamansa hylätty arvosana.

Valinnaisten aineiden arviointi

- **Valinnaiset aineita voivat olla**
  - oppiaineisiin liittyviä syventäviä valinnaisia aineita
  - soveltavia valinnaisia aineita
- **Valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään 2 vuosiviikkotunnin (vvt) oppimäärän vuosiluokilla 4-9, arvioidaan numeerisesti.**
- **Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti**
  - Sanallisesti arvioitavista valinnaisista aineista merkitään todistuksiin vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä **”hyväksytty”.**
  - Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen **syventäviksi opinnoiksi**, sen **suoritus voi korottaa** ko. oppiaineen arvosanaa.
  - Korottamismahdollisuus tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan, jotta periaatteet ja menettelyt ovat yhdenmukaisia.

Laaja-alainen osaaminen ja työskentely

- **Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä**. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduksi.
- Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. **Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisenä.** Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.
- Kotitaloudessa työskentelylle ei ole annettu erillisiä opetuksen tavoitteita perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014
- Perusteissa kappale luvussa 15.4.18 Kotitalous: Kotitalouden oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Huomioitavaa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden arvioinnissa

- sanallista arviota voidaan edelleen käyttää **päättöarviointia lukuun ottamatta** myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli
- oppilaan lukuvuositodistuksessa voi siten olla sekä sanallisia arvioita että numeroarviointia
- arvioinnin *monipuolisuus* painottuu arvioitaessa oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli
- *Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä.* (6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet)

  Mitä tämä tarkoittaa? Sitä, että

  - tulee miettiä, mikä osuus kielellä on osaamisen osoittamisessa
  - on huolehdittava siitä, että on opetettu se, mitä arvioidaan

Erityistä tukea saavan oppilaan päättöarviointi

- **Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti**
  - suoriutumista arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päättöarvioinnin kriteereitä
- **Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin**
  - kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa
- **Jos oppilas opiskelee oppiaineen yksilöllistetyn oppimäärän mukaan**
  - suoriutumista arvioidaan HOJKSissa määriteltyjen yksilöllisten tavoitteiden mukaan
  - arviointi ei tällöin perustu päättöarvioinnin kriteereihin
- **Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää numeroarvioinnin sijaista sanallista arviota myös päättöarvioinnissa.**

Arvio oppilaan käyttäytymisestä: sanallinen arvio ja numeroarvosana todistuksissa

Vuosiluokat 1–3

- Mahdollinen numeroarviointi lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa
- Jos käyttäytymisestä annetaan kuvaileva sanallinen arvio, se tulee antaa todistuksen liitteellä.
- Myös numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteellä.

Vuosiluokat 4–8

- Numeroarviointi lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa
- Mahdollinen numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteellä.

Vuosiluokat 1–8

- Mahdollisesta käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokka 9

- Käyttäytymisestä annettu numeroarvosana merkitään mahdolliseen välitodistukseen.
- Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä 9. vuosiluokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten tarvittaessa annettavaan välitodistukseen.
- Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötodistukseen. Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen.

Liite 1. ESIMERKIT TODISTUSMERKINNÖISTÄ

LUKUVUOSITODISTUS 6. VUOSILUOKKA

Opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
Oppilaan nimi ja syntymäaika
Todistuksen antamispäivä

Oppilaan opinto-ohjelma	Laajuus	Arvio
Äidinkieli ja kirjallisuus		
Suomen kieli ja kirjallisuus	x vvt	8
Toinen kotimainen kieli		
Ruotsi (B1- oppimäärä)	x vvt	7
Vieras kieli		
Englanti (A1-oppimäärä)	x vvt	10
Ranska (A2-oppimäärä)	x vvt	8
Matematiikka	x vvt	7*
Ympäristöoppi	x vvt	5
Uskonto/elämänkatsomustieto	x vvt	7
Historia	x vvt	9
Yhteiskuntaoppi	x vvt	10
Musiikki	x vvt	6
Bändisoittaminen	1 vvt	hyväksytty
Kuvataide	x vvt	8
Kuvataiteen syventävä valinnainen	2 vvt	7
Käsityö	x vvt	9
Liikunta	x vvt	10
Kotitalous	X vvt	9
Soveltavat valinnaiset aineet		
Tieto- ja viestintäteknologia	1 vvt	hyväksytty
Draama	1 vvt	hyväksytty
Käyttäytyminen	9	

Lisätietoja:
Oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.
Oppilas on opiskellut A-ruotsia kielikylpykielenä kaksikielisessä opetuksessa/Oppilas on opiskellut A-englantia kohdekielenä kaksikielisessä opetuksessa.

Koulun opetuskieli
Oppilas siirtyy x vuosiluokalle.

Perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko
Todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen

Opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/liite-1-perusopetuksen-todistusmallit.pdf

Vuosiviikkotuntimäärästä riippumatta numeroarviointi 4. vuosiluokasta lähtien (tai-tai-valinnaisuus)

Taide- ja taitoaineiden vähimmäisvuosiviikkotunnit yhteensä 6 vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-6. Osa kaikille yhteisen kotitalousopetuksen oppimäärää. Lisätään oppiaineen nimi taide- ja taitoaineiden yhteyteen.

PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖTODISTUS

Opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
Oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
Todistuksen antamispäivä

Oppilaan opinto-ohjelma	**Laajuus**	**Arvio**
Äidinkieli ja kirjallisuus		
Suomen kieli ja kirjallisuus	x vvt	9 kiitettävä
Toinen kotimainen kieli		
Ruotsi (B1- oppimäärä)	x vvt	8 hyvä
Vieras kieli		
Englanti (A1-oppimäärä)	x vvt	10 erinomainen
Ranska (A2-oppimäärä)	x vvt	8 hyvä
Matematiikka	x vvt	9 kiitettävä
Maantieto	x vvt	5 välttävä
Biologia	x vvt	6 kohtalainen*
Fysiikka	x vvt	6 kohtalainen
Kemia	x vvt	7 tyydyttävä
Terveystieto	x vvt	9 kiitettävä
Uskonto/elämänkatsomustieto	x vvt	8 hyvä
Historia	x vvt	7 tyydyttävä
Yhteiskuntaoppi	x vvt	8 hyvä
Musiikki	x vvt	10 erinomainen
Bändisoittaminen	1 vvt	hyväksytty
Kuvataide	x vvt	9 kiitettävä
Kuvataiteen syventävä valinnainen	2 vvt	8 hyvä
Käsityö	x vvt	7 tyydyttävä
Liikunta	x vvt	10 erinomainen
Kotitalous	x vvt	9 kiitettävä

Oppiaineeseen liittyviä syventäviä valinnaisia aineita

Soveltavat valinnaiset aineet

Tieto- ja viestintäteknologia	1 vvt	hyväksytty
Kestävä kehitys	1 vvt	hyväksytty
Draama	1 vvt	osallistunut

Kesken jäänyt valinnainen aine

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja:
Oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.
Oppilas on opiskellut A-ruotsia kielikylpykielenä kaksikielisessä opetuksessa/Oppilas on opiskellut A-englantia kohdekielenä kaksikielisessä opetuksessa.

Koulun opetuskieli

Arviointiasteikko: 5 välttävä, 6 kohtalainen, 7 tyydyttävä, 8 hyvä, 9 kiitettävä, 10 erinomainen

Todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.
Perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä.

Rehtorin allekirjoitus

Taide- ja taitoaineiden vähimmäisvuosiviikkotunnit ja taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit: yhteensä 21 vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 7-9.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/liite-1-perusopetuksen-todistusmallit.pdf

PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖTODISTUS

Opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
Oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
Todistuksen antamispäivä

Oppilaan opinto-ohjelma	**Laajuus**	**Arvio**
Äidinkieli ja kirjallisuus		
Suomen kieli ja kirjallisuus	x vvt	9 kiitettävä
Toinen kotimainen kieli		
Ruotsi (B1- oppimäärä)	x vvt	8 hyvä
Vieras kieli		
Englanti (A1-oppimäärä)	x vvt	10 erinomainen
Ranska (A2-oppimäärä)	x vvt	8 hyvä
Matematiikka	x vvt	9 kiitettävä
Maantieto	x vvt	5 välttävä
Biologia	x vvt	6 kohtalainen*
Fysiikka	x vvt	6 kohtalainen
Kemia	x vvt	7 tyydyttävä
Terveystieto	x vvt	9 kiitettävä
Uskonto/elämänkatsomustieto	x vvt	8 hyvä
Historia	x vvt	7 tyydyttävä
Yhteiskuntaoppi	x vvt	8 hyvä
Musiikki	x vvt	10 erinomainen
Bändisoittaminen	1 vvt	hyväksytty
Kuvataide	x vvt	9 kiitettävä
Kuvataiteen syventävä valinnainen	2 vvt	8 hyvä
Käsityö	x vvt	7 tyydyttävä
Liikunta	x vvt	10 erinomainen
Kotitalous	x vvt	9 kiitettävä
Kotitalouden syventävä **valinnainen**	2 vvt	9 kiitettävä
Soveltavat valinnaiset aineet		
Asumme yhdessä	1 vvt	hyväksytty
Tieto- ja viestintäteknologia	1 vvt	hyväksytty
Kestävä kehitys	1 vvt	hyväksytty
Draama	1 vvt	osallistunut
Bon Appétit	**1 vvt**	**hyväksytty**

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja:
Oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.
Oppilas on opiskellut A-ruotsia kielikylpykielenä kaksikielisessä opetuksessa/Oppilas on opiskellut A-englantia kohdekielenä kaksikielisessä opetuksessa.

Koulun opetuskieli

Perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/liite-1-perusopetuksen-todistusmallit.pdf

Vuosiviikkotunnit koostuvat kaikille yhteisistä kotitalouden vähimmäistunneista ja
taide- ja taitoaineiden valinnaistunneista

Syventävä alle 2 vvt valinnainen arvioidaan sanallisesti
– voi korottaa päättöarvosanaa; oltava määräys paikallisessa ops:ssa

Syventävällä valinnaisaineella voi olla muu kuvaava nimi

Soveltava (esim. kahden oppiaineen yhteinen ko+ra) valinnaisaine

Tulevia vaiheita vuonna 2021

- Opetushallitus järjestää opetushenkilöstön täydennyskoulutusta verkossa oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia koskevasta luvusta 6 ja eri oppiaineiden kriteereiden käytöstä.
  - https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/apua-arviointiin-opetushallituksen-arviointikoulutukset-kevaalla-2021
- Kriteerien käyttöönoton tueksi valmistellaan tukimateriaalia Opetushallituksen verkkosivuille.
- Aikuisten perusopetuksen arviointikriteerien valmistelu aloitetaan tammikuussa 2021.
- **Päättöarvioinnin kriteerit käyttöön kouluissa 1.8.2021, päättöarvosanat keväällä 2022.**
- 6. luokan päätteeksi tehtävien arviointikriteerien valmistelu alkaa syksyllä 2021.

Keskustelua

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Opettajana kotitaloudessa

Anneli Rantamäki

Koulutusta arvioinnista

- Kevät 2021
  - Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus Brahea. Aineenopettajien arviointiosaaminen. Lisätietoa sari.koski@utu.fi
  - Kansallisen arviointiosaamisen arviointiverkosto, KAARO. Arviointikriteerit ja oppimisen tavoitteet taide- ja taitoaineissa (5 op).
    - kts. https://www.lyyti.fi/reg/kriteerikurssi_t_t

- Seuraa tiedotusta ja markkinointia syksyn 2021 koulutusten osalta!

Julkaisuja arvioinnista

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

- Näkymiä OPS-matkan varrelta – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 toimeenpanon arviointi (2020)

https://karvi.fi/publication/nakymia-ops-matkan-varrelta-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteiden-2014-toimeenpanon-arviointi/

- Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereiden toimivuuden arviointi (2020)

https://karvi.fi/publication/perusopetuksen-paattoarvioinnin-kriteereiden-toimivuuden-arviointi/

- ”Että tietää missä on menossa” – Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa (2019)

https://karvi.fi/publication/etta-tietaa-missa-on-menossa-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa-ja-lukiokoulutuksessa/

- OPS-työn askeleita – Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 toimeenpanon arviointi (2019)

https://karvi.fi/publication/ops-tyon-askeleita-esi-ja-perusopetuksen-opetussuunnitelmien-perusteiden-2014-toimeenpanon-arviointi/

Perusopetuksen arviointi uudistuu -sivut oph.fi-palvelussa

1. https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/apua-arviointiin-opetushallituksen-arviointikoulutukset-kevaalla-2021
2. https://www.oph.fi/fi/oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa
3. https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-paattoarvioinnin-kriteerien-laatiminen#anchor-oppilaan-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-perusopetuksessa-182020-alkaen-luku-6
4. https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-paattoarvioinnin-kriteerien-laatiminen

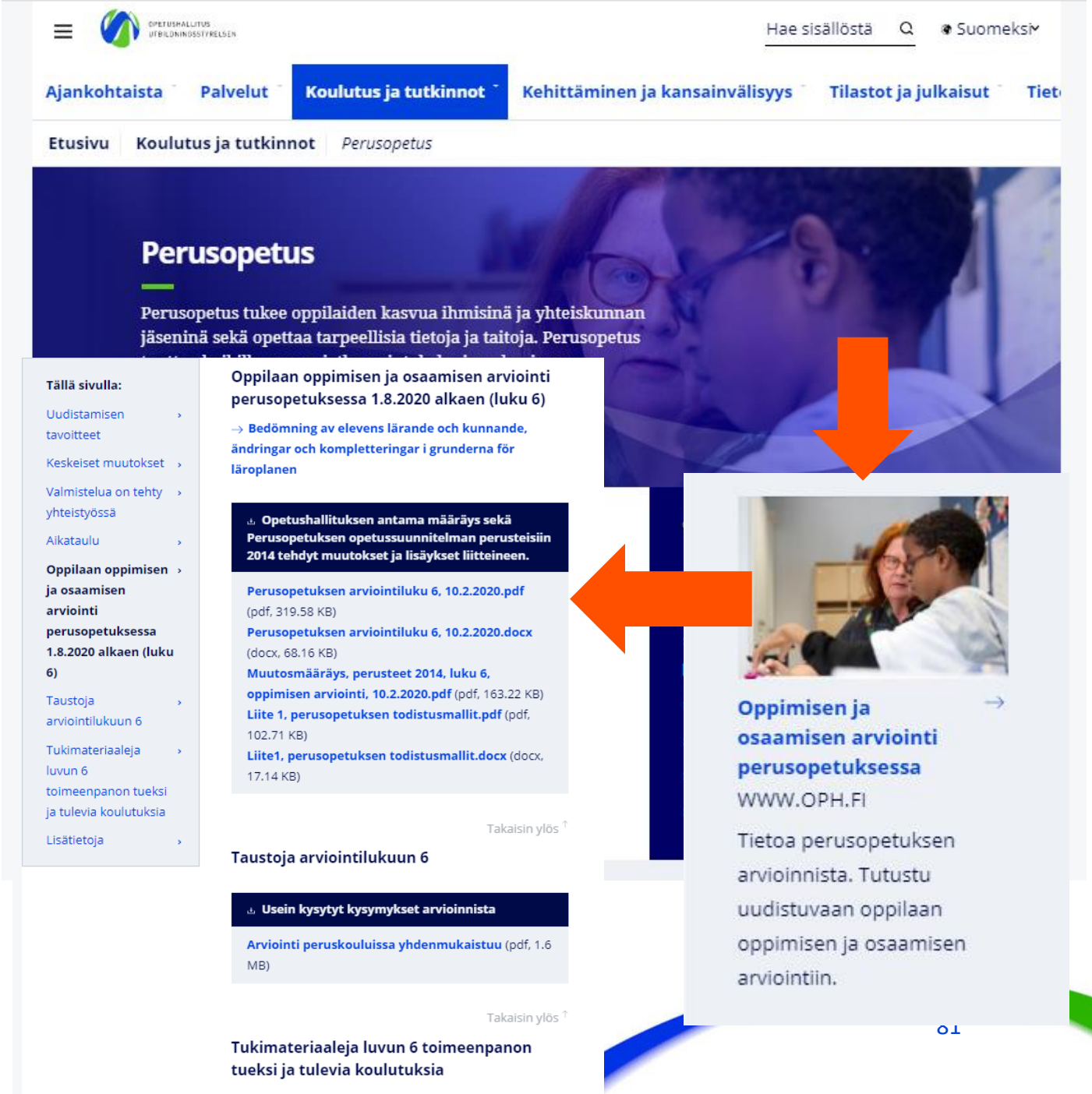

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!